

Qonşu binaların uğurlu yetirməsi

Türker Qasımzadə: "Opera və Balet Teatrının təpədən-dırnağa yenilənməyə, gəncləşməyə, müasirləşməyə ehtiyacı var"

Biz bu gün Azərbaycan gəncləri ilə fəxr edirik. Çünki bu günün gəncləri tarix yazırlar, yazdırırlar. Onlar sahib olduğumuz mədəni sərvətimizi dünyaya bəyan edirlər. Elə bu gənclərdən biri də müsahibim, bəstəkar Türker Qasımzadədir.

O, 1988-ci ildə şair Qasım Qasımzadənin oğlu, tanınmış şair və dinşünas alim Nəriman Qasımoglu'nun ailəsində dünyaya göz açıb.

Xəyalə Rəis

- Bildiyimiz qədərki ilə, böyük məktəb görmüsünüz. Xaricdə bu sənətin sirlərinə yiyələnmisiniz.

- Konservatoriya təhsilimlə birgə müxtəlif layihələrdə də iştirak etmişəm. Bakı Musiqi Akademiyasında mənim üç müəllimim olub. Xəyyam Mirzəzadə, İsmayıl Hacıbəyov və Aydın Əzimov. Akademiyanı böyük orkestr üçün iki simfoniya və rəqs suitası ilə bitirdim. Bundan sonra əsərlərimi və sənədlərimi Amerikanın məşhur musiqi təhsili mərkəzlərindən olan Manhetten Konservatoriyasına göndərdim və ora qəbul olundum. Beləliklə, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə magistr təhsilimi davam etdirmək üçün Amerikaya yollandım və orada iki il oxudum. Orda Amerika və alman əsilli müəllimlərim Nils Vigeland və Reiko Fuettingin sinfində təhsil aldım. Bu iki ildə xeyli sayda kamera tərkibləri və orkestr üçün əsərlər yazdım. Bu əsərlərim ABŞ və Avropanın bir çox şəhərlərində və festivallarında ifa olundu. Magistratura təhsilimdən sonra üç il doktorluq dərəcəsi almaq üçün ABŞ-da qalıb təhsilimə davam etdim. Bu zaman da məhz Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi mənim təhsilimin baş tutmasına böyük yardımçı oldu. Bəstəkarlıq üzrə Musiqi Sənətləri Doktoru dərəcəsinə ABŞ-ın Sinsinati Universitetində, 2014-cü ildə yiyələndim. Bu müddət ərzində də müxtəlif tərkiblər üçün əsərlər yazdım. Dünyanın görkəmli musiqiçiləri ilə yaradıcılıq əlaqələrində olduğuma görə özümü çox xoşbəxt hiss edirəm. Bu işdə mənə yardımını əsirgəməyən dövlətimizə təşəkkürümü bildirirəm ki, Azərbaycan musiqisini dünya ölkələrində təmsil

etmək üçün mənə etimad göstərildi və mənim üçün belə bir şans yaradıldı.

- Siz bəstəkarlıq sənətini seçəndə düşünürdünüzmü, bu sahə o qədər də pul gətirən sənət deyil?

- Əlbəttə, onu bilirdim. Yaradıcılıqla məşğul olan ailədə dünyaya göz açdığım üçün uşaqlıqdan buna hazır idim.

- Gələcək hədəfləriniz nədir, özünüzü hansı zirvədə görmək istəyirsiniz?

- Sadəcə olaraq, daha yaxşı musiqi bəstələmək, getdikcə özümü təkmilləşdirmək və irihəcmli səhnə əsərləri yazmağı düşünürəm. Başqa nə olacaqsas, taleyin işidir.

- Şou aləminə qatılmağı necə, düşünürsünüzmü? Bu sahədə çalışan bəstəkarlar yaxşı qazanc əldə edirlər.

- Mahnı gözəl janrdır. Akademik musiqi yazan bəstəkarların mahnı janrından uzaqlaşmasını təqdir etmirəm.

Dünya musiqi tarixində simfonist hesab edilən bəstəkarlar eyni zamanda mahnı janrı ilə öz yaradıcılıqlarını zənginləşdiriblər. Müğənnilər tərəfindən hər hansı bir müraciət olarsa, hər zaman onu dəyərləndirməyə hazıram.

- Hansı bəstəkarları dinləməyi sevirsiniz?

- Peşə fəaliyyətimin tərkib hissəsi gündəlik olaraq musiqi dinləyib tədqiq etməkdir. Yaradıcılıqlarından təsirləndiyim bəstəkarların siyahısını bir zaman ayrıca nəşr etdirmək olar. Bu siyahıya erkən musiqi dövründən başlayaraq, 21-ci əsr dünya musiqisinin yaradıcısı olan bəstəkarların, eləcə də Azərbaycan musiqisinin bugünkü isimlərini daxil etmək olar. Oxucularınız üçün isə bu adları xüsusi çəkmək istərdim ki, məhz onların yaradıcılıqları ilə daha yaxından tanış olsunuz - Ayaz Qəmbərli, Tahir İbişov, Səid Qəni, Firudin Allahverdi.

- Müasirlik hər zaman qınaqlarla üzləşib. Olubmu ki, müasirlik elementlərinə görə qınaqlara tuş gəlmisiniz?

- Belə hallarla rastlaşmamışam. Müəllimlərim tərəfindən yönləndirici məsləhətlər almışam. Bu, təbii haldır.

- Türker bəy, bu gün bəstəkar sənətinə gənclərin marağı hansı səviyyədədir?

- Hazırda Azərbaycan Milli Konservatoriyasında elektron musiqi, bəstəkarlıq və orkestrləşdirmə dərsləri deyirəm. Sumqayıt və Bakı şəhərində olan musiqi məktəblərindən bəstəkarlıqla məşğul olmaqdan ötrü mənə müraciətlər daxil olur. Bu çox sevindiricidir. Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin tarixi kökləri və özünəməxsus dəyərləri var. Ümid edirəm ki, yeni-yeni adlar, bəstəkarlıqla məşğul olan tələbələr böyük bir dəyərlər sistemi hesab oluna biləcək bu məktəbə sahiblənərək onu inkişaf etdirə biləcəklər.

- Nə üçün bu gün biz gənc bəstəkarları tanıyıraq? Niyə efirdə, mətbuatda yoxsunuz?

- Müəyyən mənada kütləviləşmək üçün bəstəkarların səhnə əsərləri yazmasına ehtiyac var. Hesab edirəm ki, Opera və Balet Teatrının təpədən-dırnağa yenilənməyə, gəncləşməyə, müasirləşməyə ehtiyacı var. Tamaşalarımız, səhnə quruluşları və bir çox texniki məsələlər müasirləşsə, teatrın böyük qapıları gənc bəstəkarların əsərlərinin üzünə bir daha bağlı qalmayacaqsas, tamaşaçı kütləsi və canlı musiqi həyatı formalaşacaq. Bu gün buna böyük ehtiyacımız var.

- Türker bəy, bəstəkarlığa həvəsiniz nə zamandan yarandı?

- Mən yaradıcı bir ailədə dünyaya göz açmışam və musiqiyə, incəsənətə həvəsim mənə onlardan keçib. Evdə atama, babama baxıb, onların yaradıcılığından bəhrələnmişəm. Atam Nəriman Qasımoglu şair və dinşünas alim olmaqla yanaşı, həm də gözəl tar ifa edir. Bəstəkar olmağıma şərait yaradan digər məsələ isə yaşadığımız köhnə Hüsni Hacıyev, indiki Azərbaycan prospektindəki Yazıçılar binası ilə Bəstəkarların binasının qonşu olmasıdır. Mən daim uşaqlıqdan görkəmli bəstəkarlarımızı, professor Xəyyam Mirzəzadəni, Arif Məlikovu müşahidə etmişəm. Onlarla babam Qasım Qasımzadənin dostluq, qonşuluq münasibətləri olub. Xüsusən də Xəyyam Mirzəzadə ilə eyvan qonşusu olduğumuzdan bu münasibətlər daha isti olub. Təsədüfi deyil ki, mən musiqi sahəsində ilk çalışmaları məhz Xəyyam müəllimə göstərmişəm. O, işimə baxıb məni daha da həvələndirdi. Onun dəstəyindən sonra məndə bəstəkar ola biləcəyimə dair əminlik yarandı. Buna görə də mənim bəstəkar kimi yetişməyimdə onun böyük rolu olub. Məhz onun müəyyən etdiyi istiqamət sonralar da yaradıcılığım daim bir növ işıq tutur.

- İlk bəstələdiyiniz musiqi indi yadınızda varmı?

- Ümumiyyətlə uşaqlıqdan caz musiqisi ilə maraqlanırdım. 2002-ci ildə caz festivalı keçiriləndə gənc pianoçu kimi mən də o festivalda iştirak etdim. Caz ifa edərkən insanda müəyyən çərçivələr daxilində improvizə etmə bacarığı olmalıdır. Sonralar qərara gəldim ki, bu improvizələri nota köçürürəm. Fortepiano üçün yazdığım əsərləri Xəyyam müəllimə göstərdim. Təbii ki, o da dinləyib öz müsbət fikirlərini söylədi. Bildirdi ki, bunların hərəsindən bir əsər, kiçik miniatürlər düzəltmək olar. İlk əsərlərimdən biri fortepiano üçün kiçik miniatürlər oldu. Konservatoriyaya daxil olarkən bunları təqdim etdim. Əsərlərim müsbət qarşılandı və mənim konservatoriyaya qəbul olmağım üçün bir yol açıldı.

